

جمع‌بندی‌کادر خرداد

موفقیت در هر فرآیندی، نیازمند حرکتی هوشمندانه و رشد مرحله‌ای است. در واقع برای دستیابی به هر هدفی، لازم است مسیر رسیدن به هدف را شناسایی و آن را به مسیرهای کوتاه‌تری تقسیم کنیم. به‌طور قطع به میزان حساسیت و اهمیت هدف، تأثیر به‌کارگیری روش‌های درست و داشتن اهداف کوتاه‌مدت نیز مهم‌تر خواهد شد.

آزمون کنکور، به‌عنوان یکی از مهم‌ترین اهداف در طول مسیر زندگی، به‌طور قطع نیازمند برنامه‌ریزی دقیق و اصولی‌ست که لازمه‌ی آن، تقسیم مسیر کنکور به مسیرهای کوتاه‌تر می‌باشد. رعایت روش مطالعه و برنامه‌ریزی متناسب با شرایط زمانی هر مسیر، می‌تواند ما را به اهداف کوتاه‌مدت برساند که خود سبب دستیابی به هدف اصلی می‌شود.

از منظر کارشناسی، دوران مطالعاتی کنکور به ۴ محدوده‌ی متفاوت تقسیم می‌شود که هر بخش، شرایط و اهداف ویژه‌ای داشته و به‌طور قطع نیازمند برنامه‌ریزی متفاوتی است.

جدول زیر، این ۴ محدوده را نشان می‌دهد که هر کدام مربوط به ماه‌های متفاوت است.

مخبر برنامه	ماه	شرح برنامه
همگام با دبیر	تیر- مرداد- شهریور- مهر- آبان- آذر- بهمن- اسفند	درس هر روز، همان روز
جمع‌بندی مبحثی	دی (امتحانات ترم ۱) اردیبهشت (امتحانات ترم ۲)	مطالعه‌ی مباحث مربوط
جمع‌بندی	خرداد	جمع‌بندی کلیه‌ی دروس
مرور نهایی	هفته‌ی اول تیر	مرور رفع اشکال کلیه‌ی دروس

رعایت دقیق هر کدام از این مراحل، اهمیت دارد اما مهم‌تر از همه، آن است که در هر مرحله، فقط برنامه‌ریزی و شیوه‌ی مطالعه‌ی مربوط به همان مرحله را درست انجام دهیم. اما در این بین، دوران جمع‌بندی (ماه خرداد) از اهمیت بسیار ویژه‌ای برخوردار است. اتومبیلی را تصور کنید که همه‌ی اجزای آن حاضر و آماده می‌باشد اما در کنار هم قرار نگرفته است. آیا می‌توان از آن استفاده کرد؟ دوران جمع‌بندی به‌طور دقیق، مانند قبل از سوار کردن اجزای اتومبیل است و قرار است شما در این دوران، هر آن چه را خوانده‌اید، جمع‌بندی کنید.

هدف از جمع‌بندی چیست؟

درواقع این که ما برخی از درس‌ها را هنوز نخوانده‌ایم، کاملاً طبیعی است. مهم این است که ما در دوران جمع‌بندی، آموخته‌های قبلی مان را تثبیت کنیم و مطالبی را که نخوانده‌ایم (در صورت وجود فرصت کافی) بخوانیم. یادتان باشد اگر همه‌ی درس‌ها را خوانده و خلاصه‌نویسی کرده باشید اما جمع‌بندی درست و کافی انجام ندهید، آن مطالب هیچ کارایی نخواهند داشت. پس هدف از جمع‌بندی، تثبیت آموخته‌های قبلی است به‌علاوه مطالعه‌ی درسی که نخوانده‌ایم.

روش متداول جمع‌بندی:

احساس فراموشی، یکی از مخرب‌ترین عواملی است که در ماه‌های پایانی برای داوطلبان کنکور رخ می‌دهد. جمله‌ی همه‌ی درس‌هایی را که خوانده‌ام، فراموش کرده‌ام... شاید پراستفاده‌ترین جمله‌ی داوطلبان کنکور در ماه‌های پایانی باشد. همین احساس کاذب و اشتباه، سبب می‌شود بیش‌تر داوطلبان، تمایل به دوباره‌خواندن درس‌ها داشته باشند و این همان برنامه‌ریزی متداول و اشتباهی است که احساس خوب اما مقطعی را در داوطلب ایجاد می‌کند. در این روش، داوطلبان، درس‌ها را به بازه‌های چندروزه تقسیم می‌کنند به‌طوری‌که برای مثال هر هفته یا هر دو هفته، تمامی درس‌ها مرور شوند. جالب این است که برخلاف تصور آنان، حتی اگر بارها هم این مرورها تکرار شود، باز هم تمایل به مرور و دوباره‌خواندن وجود خواهد داشت. در واقع این نوع برنامه‌ریزی است که باعث ایجاد احساس فراموشی شده و میل به دوباره‌خواندن را در داوطلب به‌وجود می‌آورد اما این احساس و میل هیچ‌گاه تمام نمی‌شود و احساس رضایت درونی، هیچ‌گاه شکل نمی‌گیرد.

در این روش، شما باید بازه‌ی زمانی خردامه را به دوره‌های ۳روزه تقسیم کنید. (دقیقاً مانند جدول نمونه) در هر دوره، نیم‌روز اول را به برگزاری یک آزمون پیردازید یعنی از خودتان آزمون بگیرید و بعد آن‌را تحلیل کنید و اشکالات‌تان را در هر درس، معین نمایید و برای هر درس، یک تصمیم بگیرید. در واقع باید با توجه به میزان اهمیت فصل‌ها و نقاط ضعف خود در هر درس، یک تصمیم بگیرید که ممکن است مطالعه‌ی مجدد درس مورد نظر، مرور، زدن تست و... باشد. در ۲/۵ روز باقی‌مانده، باید تصمیماتی که در هر درس اتخاذ کرده‌اید را اجرا کنید و نقاط ضعف خود را در هر درس برطرف نمایید.

روز اول	آزمون به شیوهی کنکور سراسری	تحلیل و ارزیابی آزمون	رفع اشکال و برطرف کردن نقاط ضعف (درس‌های اختصاصی و عمومی)
روز دوم	رفع اشکال و برطرف کردن نقاط ضعف (درس‌های اختصاصی و عمومی)	مرور درس‌های عمومی	
روز سوم	رفع اشکال و برطرف کردن نقاط ضعف (درس‌های اختصاصی و عمومی)	مرور درس‌های عمومی	

این روش ممکن است در ابتدا ساده و ناکارآمد به نظر بیاید اما تجربه نشان می‌دهد بهترین و مؤثرترین روش جمع‌بندی، روش «آزمون-تحلیل-رفع اشکال» است.

برای بهتر روشن شدن این روش و برتری آن با روش قبلی، در جدول زیر، مقایسه‌ای انجام گرفته است:

روش متداول (مرور درس‌ها)	روش صحیح (آزمون-تحلیل-رفع اشکال)
تأثیری بر تقویت مهارت‌های آزمون دادن ندارد.	مهارت‌های آزمون دادن تقویت می‌شود.
به دلیل عدم شبیه‌سازی شرایط کنکور، اضطراب روز کنکور افزایش می‌یابد.	شرایط روز کنکور، شبیه‌سازی شده و بر آرامش روز کنکور تأثیر می‌گذارد.
به دلیل مرور همه‌ی مطالب (حتی مطالبی که مسلط هستیم) وقت‌مان تلف می‌شود.	آموخته‌های تثبیت‌شده‌مان با زدن تست در آزمون‌ها مرور می‌شود.
به نقاط ضعف‌مان توجه ویژه‌ای نخواهیم کرد.	پس از تحلیل آزمون، روی نقاط ضعف متمرکز می‌شویم و آن‌ها را برطرف می‌کنیم.
تعداد تست‌ها را در هر مبحث براساس احساس و فکر خود تنظیم می‌کنیم.	در هر شب به اندازه‌ی اهمیت (تکرار در آزمون) تست می‌زنیم.
مطالب فراموش شده و فراموش نشده فقط با احساس، مشخص و تفکیک می‌شوند.	اگر مطلبی را واقعاً فراموش کرده باشیم یا در خاطر نداشته باشیم، در آزمون مشخص می‌شود.

یادتان باشد نتایج این آزمون‌ها، قرار نیست نتیجه‌ی کنکور اصلی شما باشد. شما باید در این آزمون‌ها، اشکالات خود را شناسایی و برطرف نمایید. قرار نیست اگر در مبحثی اشکال و یا ضعف داشتید، نگران شوید و فکر کنید این اتفاق در آزمون اصلی هم تکرار می‌شود. شما باید در فرصتی که دارید، ضعف‌های تان را جبران کنید تا نتیجه‌ی بهتری بگیرید.

توجه کنید درس‌های عمومی را به‌طور حتم یک‌بار مرور کنید چراکه در این درس‌ها (ادبیات فارسی، دین و زندگی، عربی و زبان انگلیسی) تنها با مرور به تثبیت و تسلط رسیده و شاید رفع اشکال در مورد این درس‌ها، تأثیر زیادی نداشته باشد بنابراین در برنامه‌ی زمانی خود، به‌طور حتم زمانی را برای مرور این درس‌ها در نظر بگیرید. درواقع از حدود ۳۵ ساعت زمانی که در ۲/۵ روز باقی مانده وقت دارید، بهتر است حدود ۱۲ ساعت را به مرور درس‌های عمومی اختصاص دهید.

در مقاله‌ی بعدی، در مورد نحوه‌ی مطالعه و برنامه‌ریزی در هفته‌ی پایانی، روز آخر، شب قبل از کنکور و توصیه‌های نهایی در جلسه‌ی کنکور توضیح خواهیم داد.

محمد رضا پور دستمالچی
مشاور تحصیلی مدارس

همان‌طور که می‌بینید، در روش صحیح، علاوه بر تقویت مهارت‌های آزمون دادن (که از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است)، شرایط روز کنکور نیز تکرار می‌شود که خود به‌شدت، سبب کاهش میزان استرس می‌گردد. در صورتی که آزمون‌های ما استاندارد باشد (توزیع مباحث در آن مانند آزمون سراسری باشد)، تعداد تست‌های هر شب، به میزان اهمیت آن خواهد بود یعنی برای مثال اگر در درس عربی (کلیه‌ی گروه‌ها) تعداد تست‌های قواعد، بیش‌تر از ترجمه، لغت و معنی است، ما با برگزاری این آزمون‌ها، به همان میزان و نسبت اهمیت قواعد، تست خواهیم زد و خیال‌مان راحت است که به اندازه‌ی اهمیت و تعداد سؤالی که قرار است در کنکور بیاید، تست زده‌ایم. حتی در این روش، با زدن تست‌های آزمون، متوجه می‌شویم که چه مباحثی را فراموش کرده‌ایم و فقط براساس احساس فراموشی (که ممکن است اشتباه باشد)، تصمیم‌گیری نخواهیم کرد و این باعث می‌شود علاوه بر تأکید و تمرکز روی نقاط ضعف و برطرف نمودن آن‌ها، مباحث آموخته‌شده را فقط با زدن تست، مرور کنیم و وقت خود را برای مرور بی‌دلیل آن‌ها، تلف نکنیم.

نکته‌ی مهم:

هرقدر آزمون‌های شما بیش‌تر به آزمون کنکور شبیه باشد، تأثیرگذاری این روش، بیش‌تر خواهد بود. این شبیه‌سازی باید در تمامی زمینه‌ها رعایت شود. شرایط جسمی، ذهنی، فیزیکی، محیطی، سؤالات استاندارد آزمون و...

همگی می‌تواند شرایط آزمون را بیش‌تر شبیه‌سازی کند. یادتان باشد هرقدر این شبیه‌سازی، بیش‌تر و همه‌جانبه باشد، تأثیر آن نیز بیش‌تر خواهد بود.

اگر جزو داوطلبانی هستیم که تست‌های آزمون‌های سراسری سال‌های گذشته را در طول سال تحصیلی به‌صورت مبحثی زده‌اید، بهتر است در دوران جمع‌بندی، روی تست‌های جدید کار کنید، در غیر این صورت، بهتر است از این آزمون‌ها استفاده کنید.

برنامه‌ریزی متفاوت و منحصر به فرد... در ویژه ۹۰ روز تا کنکور

کارگاه‌های مشاوره‌ای + مشاوره فردی

توسط **محمد رضا پور دستمالچی**

کارشناس مشاوره و برنامه‌ریزی تحصیلی در صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

تلفن تعیین وقت: ۸۸۹۱۵۲۷۹ - ۸۸۹۱۵۲۸۱

«پذیرش نمایندگی فعال در تهران و شهرستان‌ها در زمینه برگزاری همایش‌های موفقیت در کنکور»